

EKL-peruskurssin kurssisuunnitelma

Erikoiskuljetusten liikenteenohjaajakoulutus -
Liite 3

DOKUMENTIN MUUTOSHISTORIA

Version nro	Pvm	Muutoksen sisältö
1.0	30.3.2009	
1.1	26.11.2009	Pilottikurssin kokemusten pohjalta tehdyt muutokset
1.2	1.6.2010	Vuoden 2009 koulutusten ja niiden palautteen pohjalta tehdyt muutokset

ESIPUHE

Tieliikennelaissa (49§) on Tiehallinnolle (1.1.2010 alkaen Liikennevirasto) annettu toimivalta määrätä henkilö erikoiskuljetuksen liikenteenohjaajaksi. Liikennevirasto edellyttää voimassa olevaa erikoiskuljetusten liikenteenohjaajaoikeutta (EKL-oikeus) kaikilta, jotka osallistuvat varsinaisesti erikoiskuljetusten liikenteen ohjaukseen. Erikoiskuljetusten liikenteenohjaajakoulutus -ohjeessa Liikennevirasto on määrittellyt erikoiskuljetusten liikenteenohjaajilta vaadittavan osaamisen, koulutuksen toimintamallin ja EKL-oikeuksien myöntämismenettelyn.

Tämä EKL-peruskurssin kurssisuunnitelma on Liikenneviraston ohjeen liite 3. Kurssisuunnitelmaa päivitetään toimintaympäristössä tapahtuvien muutosten, ohjeistuksen muutosten sekä koulutuksesta saatavien kokemusten perusteella.

Erikoiskuljetusten liikenteenohjaaja -peruskurssin kurssisuunnitelman on laatinut Liikenneviraston erikoiskuljetusten liikenteenohjaaja -koulutusten koulutuskoordinaattorina toiminut Suomen ympäristöopisto SYKLI ja työtä on ohjannut ohjausryhmä, johon ovat kuuluneet puheenjohtajana Anne Ranta-aho (2.10.2008 asti) ja Maritta Polvinen (3.10.2008 alkaen) sekä jäsenenä Tiehallinnosta Reijo Hörkkö, Eeva Liisa Toivonoja ja Jenni Rautiainen (31.8.2008 asti) ja Hannu Kangas Suomen erikoiskuljetusten liikenteenohjaajat SEKLI ry:stä sekä Vesa Roima Liikkuvasta poliisista.

Helsingissä toukokuussa 2010

Liikennevirasto
Tieosasto

Sisältö

1	ERIKOISKULJETUSTEN LIIKENTEENOHJAAJA -PERUSKURSSI	6
1.1	Peruskurssin kesto ja sisältö	6
1.2	Peruskurssin koe	6
1.3	Käytännön harjoittelu	7
1.4	Koulutuksen tavoitteet	8
2	KOULUTUKSEN RAKENNE	9
3	KOULUTUKSEN SISÄLTÖ	11
3.1	Erikoiskuljetusten liikenteenohjauksen perusteet	11
3.1.1	Erikoiskuljetusten liikenteenohjaaja	11
3.1.2	Erikoiskuljetusten eri toimijoiden vastuut ja velvollisuudet	11
3.1.3	Liikenteenohjaajan käyttäytyminen ja ammattietiikka	12
3.1.4	Kuljetuslupa	12
3.1.5	Erikoiskuljetusten lainsäädäntöä	12
3.2	Erikoiskuljetusten liikenteenohjaus käytännössä	13
3.2.1	Erikoiskuljetuksen merkinnät	13
3.2.2	Liikenteenohjaajan varusteet ja varoitusauto	13
3.2.3	Erikoiskuljetukseen valmistautuminen	14
3.2.4	Liikenteen ohjaaminen	15
3.2.5	Testi, palaute ja ohjeistus harjoittelua varten	15
3.3	Erikoiskuljetukset liikenteessä	16
3.3.1	Koulutuksen toisen osion avaus ja seurantojen purku	16
3.3.2	Liikkuva erikoiskuljetus ja liikenteenohjaaja	16
3.3.3	Toiminta erityiskohteissa	17
3.3.4	Erikoiskuljetusten mitat ja massat sekä kuormaus ja sidonta	17
3.3.5	Ulkomaiset kuljetukset, katsastukset ja kytkennät	17
3.3.6	Erikoiskuljetusten valvonta	18
3.4	Erikoiskuljetusten liikenteenohjaajan tarjoamat lisäpalvelut sekä kurssikoe	18
3.4.1	Erikoiskuljetusten liikenteen ohjaus ammattina	18
3.4.2	Kertaus	18
3.4.3	Palautteen kerääminen ja EKL-oikeuden hankkiminen	19
3.4.4	Koe	19

1 ERIKOISKULJETUSTEN LIIKENTEENOHJAAJA - PERUSKURSSI

1.1 Peruskurssin kesto ja sisältö

Peruskurssin kesto on neljä (4) työpäivää (7 h / päivä). Opiskelijoilta edellytetään täysipäiväistä läsnäoloa kurssilla. Kurssi toteutetaan ennalta laaditun kurssisuunnitelman mukaisesti ja oppitunnit pidetään suunnitelman mukaisessa järjestyksessä.

Peruskurssi järjestetään kahdessa osassa (2 + 2 päivää), joiden väliin sijoittuu osa käytännön harjoittelusta. Kurssipäivien väli on korkeintaan neljä (4) viikkoa ja kurssin suorituspäivänä on tällöin viimeinen kurssipäivä. Ainoastaan lääkärintodistuksella todistetun sairastapauksen vuoksi kurssilta saa olla pois. Tällöin poissaolopäivät on suoritettava jollakin toisella Erikoiskuljetusten liikenteenohjaaja-peruskurssilla.

Liikenneviraston kanssa erikseen sovittaessa voidaan kurssi järjestää lyhyemmissä osissa, esimerkiksi oppilaitoksessa osana jotakin muuta kurssia. Tällöin kurssin suorituspäivä on kokeen suorituspäivä.

1.2 Peruskurssin koe

Peruskurssiin liittyy koe, jonka läpäiseminen on yhdessä kurssin seuraamisen ja käytännön harjoittelun kanssa edellytys erikoiskuljetusten liikenteenohjaajaoikeuden saavuttamiseksi.

Peruskurssin kokeessa on kaksi osiota: monivalintatehtävä sekä piirrostehtävä. Osioiden välissä on 15 minuutin tauko.

Monivalintatehtävässä on 30 kysymystä, joissa jokaisessa neljä vaihtoehtoa, joista jokaiseen vastataan. Yhdestä kysymyksestä on mahdollista saada 4 pistettä. Monivalintatehtävän kokonaispistemäärä on 120 pistettä – osion hyväksymisraja on 90 pistettä. Monivalintatehtävän kesto on 60 minuuttia. Kokeen toisessa osiossa on kolme piirros- ja selitystehtävää, joiden tavoitteena on selvittää osaako kurssilainen soveltaa oppimaansa käytännössä. Tehtävän tukena saa käyttää kurssimateriaalia. Tehtävien pisteytys on 10, 10 ja 20 pistettä. Piirrostehtävän kokonaispistemäärä on 40 pistettä – osion hyväksymisraja on 20 pistettä. Osio kestää 1,5 tuntia.

Kokeen hyväksytyt suoritus edellyttää 120 kokonaispistettä tai enemmän sekä molempien osioiden hyväksymisen erikseen.

Osanottajien läpäisyä kokeesta tai pistemääriä ei kerrota julkisesti, mutta jokaisella on oikeus saada tietää pistemääränsä ja keskustella arviointiperusteista kokeenpitäjän tai koulutuskoordinaattorin kanssa. Kurssilaisella on oikeus tehdä kokeensa arvostelusta kirjallinen oikaisuvaatimus Liikennevirastolle. Oikaisuvaatimus on tehtävä kuu-kauden kuluessa kokeen suorituspäivästä.

1.3 Käytännön harjoittelu

Peruskurssiin liittyy käytännön harjoittelu, jossa seurataan erikoiskuljetusten liikenteenohjaajan työtä.

Käytännön harjoitteluun vaadittavat seurannat voi järjestää opiskelija itse tai kurssinjohtaja ja ne voidaan toteuttaa yksilöllisenä seurantana tai kurssinjohtajan järjestämänä ns. ryhmäseurantana. Kurssinjohtajan velvollisuus on tarvittaessa järjestää kaksi seurantamahdollisuutta (yksilöllisiä tai ryhmänä). Loput seurannat tulee oppilaan hankkia itse.

Koulutuksen järjestäjän ryhmäseurannassa ryhmä liikkuu EKL-oikeuden omaavan ohjaajansa kanssa kuljetuksen mukana ja pitää radioteitse yhteyttä kuljetuksen varsinaiseen EKL-ohjaajaan. Seurannassa käytettävä auto on enintään M1 luokkaa (eli 1+8 henkilöä).

Seurantakertoja tulee aina olla vähintään kolme ja seurattavaa matkaa kertyä vähintään 300 km. Useista lyhyistä matkoista koostuvista seurannoista ainakin yhden tulee olla vähintään 100 km. Seurannat voidaan ajoittaa seuraavasti:

- Ensimmäinen seuranta voi tapahtua aikaisintaan kolme (3) kuukautta ennen kurssia ja toinen kurssijaksojen välissä tai kaikki loput vasta kurssin jälkeen tai
- enintään kaksi kurssijaksojen välissä ja loput kurssin jälkeen tai
- kaikki kurssin jälkeen kuitenkin yhdeksän (9) kuukauden sisällä viimeisestä kurssipäivästä laskien.

Käytännön harjoittelu tulee tapahtua kokeneen erikoiskuljetusten liikenteenohjaajan ohjauksessa. Hän myös allekirjoittaa seurantatodistuksen ja vastaa siitä, että seuranta suoritetaan vaatimusten mukaisesti.

Seurannaksi hyväksytään kuljetus, jossa ainakin yksi seuraavista kuljetuksen mitoista on suurempi kuin:

- leveys yli 4 metriä
- pituus yli 30 metriä
- korkeus yli 5 metriä.

Seurannaksi hyväksytään myös kuljetusryhmä (letkakuljetus). Silloinkin mittarajat seurannan hyväksymiselle ovat edellä mainitut.

Hyväksyttäväksi ei kelpaa liikenteen ohjauksen seuraaminen, jos kuljetuksen mitat eivät edellytä liikenteenohjaajan tai poliisin käyttämistä.

Seurannat on suoritettava ja todistukset esitettävä kurssinjohtajalle yhdeksän (9) kuukauden kuluessa kurssista, ellei myöhempään ajankohtaan ole painavaa syytä (esimerkiksi sairaus, josta on esitettävä lääkärintodistus). Liikenneviraston kanssa sovituisissa painavissa syissä takaraja harjoittelun suorittamiselle on yksi vuosi.

1.4 Koulutuksen tavoitteet

EKL-peruskurssin ensisijaisena tavoitteena on, että kurssin suorittanut henkilö omaa liikenteenohjaustehtävissä vaadittavat perustiedot ja -taidot sekä osaa soveltaa niitä käytännössä ja osaa toimia tehtävässään liikenneturvallisuuden vaatimista lähtökohdista.

Tavoitteena on, että erikoiskuljetusten liikenteenohjaaja -kurssin suorittanut henkilö:

- osaa tunnistaa keskeiset tiellä työskentelyn riskit
- osaa käyttäytyä oikein liikenteen parissa ja tietää tiellä työskentelyn säännöt
- osaa liikenteenohjauksen peruseriaatteet
- tuntee työturvallisuuden yleiset periaatteet
- tuntee erikoiskuljetusten liikenteenohjaajan vastuut
- tuntee erikoiskuljetusten liikenteenohjaaja koskevat säädökset
- tuntee erikoiskuljetuslupakäytännön ja kuljetuslupien lupaehdot
- tuntee erikoiskuljetuskaluston merkintöjen periaatteet

2 KOULUTUKSEN RAKENNE

Kurssi sisältää neljä lähiopetuspäivää (7h / päivä). Kurssi on suunniteltu pidettävän 2+2 päivän muotoisena ja kurssipäivien väli saa olla korkeintaan neljä viikkoa. Kurssin suorituspäivämäärä on tällöin viimeinen kurssipäivä. Tuntien pituus on 45 minuuttia ja päivään kuuluu lounastauko, joka suunnitelman mukaan pidetään neljännen ja viidennen tunnin välissä. Mikäli kurssi halutaan pitää muussa muodossa, esimerkiksi osana suurempaa opintokokonaisuutta, tulee siitä sopia erikseen Liikenneviraston kanssa.

Lähiopetuspäivät ovat sisältöjen mukaan nimetty seuraavasti:

- 1. päivä Erikoiskuljetusten liikenteenohjauksen perusteet
- 2. päivä Erikoiskuljetusten liikenteenohjaus käytännössä
- 3. päivä Erikoiskuljetukset liikenteessä
- 4. päivä Erikoiskuljetusten liikenteenohjaajan tarjoamat lisäpalvelut sekä kurssikoe

Luvussa 4 on esitetty koulutuspäivien rakenne ja eri osioiden aika-arviot. Joustavuutta suunnitelmaan tuo 45 minuutin tuntipituus, joka mahdollistaa arvioissa 15 minuutin ylityksen tuntien välisen tauon kustannuksella. Rakenteeseen ei ole merkitty kahvi- tai lounastaukoja, jotka pidetään joustavasti ohjelman salliessa.

	1. päivä	2. päivä	3. päivä	4. päivä
1	Erikoiskuljetusten liikenteenohjaaja 45 min	Erikoiskuljetusten merkinnät 60 min	Koulutuksen 2. vaiheen aloitus ja harjoittelun läpikäynti 45 min	Erikoiskuljetusten liikenteen ohjaus ammattina 45 min
2	Erikoiskuljetusten toimijoiden vastuut ja velvollisuudet 60 min	Liikenteenohjaajan varusteet ja varoitusauto 45 min	Liikkuva erikoiskuljetus ja liikenteenohjaaja 1 h 30 min	Kertausta ja tehtäviä 1 h 30 min
3		Erikoiskuljetukseen valmistautuminen 45 min	Toiminta erityiskohteissa 45 min	Palautteen kerääminen ja EKL - oikeuden hankkiminen 30 min
4	Liikenteenohjaajan käyttäytyminen ja ammattietiikka 1 h 15 min		Erikoiskuljetusten mitat ja massat sekä kuormaus ja sidonta 45 min	KOE - Monivalinta 60 min
5	Erikoiskuljetuslupa 45 min	Liikenteen ohjaaminen erikoiskuljetuksissa 2 h	Ulkomaiset kuljetukset, katsastus ja kytkennot 45 min	KOE - Piiirros ja kirjoitustehtävä 1 h 30 min
6	Erikoiskuljetusten lainsäädäntöä 1 h 30 min	Testi, palaute ja ohjeistus harjoittelevalle varten 45 min	Erikoiskuljetusten valvonta 45 min	
7				

3 KOULUTUKSEN SISÄLTÖ

Luvussa viisi on esitetty koulutuksen sisältö. Kappaleiden numerointi kulkee taulukon mukaisessa järjestyksessä, eli esimerkiksi luvussa 5.1.4 kerrotaan ensimmäisen päivän neljännen osion sisällöstä ja luvussa 5.3.2 vuorostaan kolmannen päivän toisen osion sisällöstä.

3.1 Erikoiskuljetusten liikenteenohjauksen perusteet

3.1.1 Erikoiskuljetusten liikenteenohjaaja

Tavoite

Kurssilaiset ymmärtävät mitä kuuluu erikoiskuljetusten liikenteenohjaajan työhön ja millaisia ominaisuuksia työ tekijältään vaatii. He tiedostavat mitkä ovat erikoiskuljetusten liikenteenohjaajan tärkeimmät tehtävät. Kurssilaiset ymmärtävät mikä on peruskurssin tavoite ja tietävät mitä asioita EKL-koulutus sisältää, millaisia vaatimuksia EKL-oikeuden saaminen edellyttää ja miten oikeutta pidetään yllä.

Sisältö ja läpikäytävät asiat

- Kurssilaisten ja kouluttajien esittely
- Erikoiskuljetuksen liikenteenohjaajan ammatti, mitä se on?
- Liikenteenohjaajan ominaisuudet -ryhmätyö
- Jatkuva oppiminen ja EKL-peruskurssin tavoite
- Erikoiskuljetusten liikenteenohjaaja -peruskurssin kurssisuunnitelman läpikäynti
- Koulutuspäivien ohjelman esittely
- Kurssikansion läpikäynti
- Muut koulutukseen liittyvät käytännön asiat

3.1.2 Erikoiskuljetusten eri toimijoiden vastuut ja velvollisuudet

Tavoite

Kurssilaiset ymmärtävät erikoiskuljetustoimintaan liittyvien sekä erikoiskuljetukseen osallistuvien tahojen vastuut ja velvollisuudet. He tiedostavat erityisesti liikenteenohjaajan velvollisuudet, vastuut ja oikeudet liikenteenohjaustyössä.

Sisältö ja läpikäytävät asiat

- Erikoiskuljetusten toimijoiden vastuut
- Liikenteenohjaajan velvollisuudet ja oikeudet
- Kuljetusketjun vastuu

3.1.3 Liikenteenohjaajan käyttäytyminen ja ammattietiikka

Tavoite

Kurssilaiset ymmärtävät miten ja miksi liikenteenohjaajan tulee käyttäytyä liikenteessä oikealla tavalla. He ymmärtävät oman vaikutuksensa liikenneturvallisuuteen ja liikennejärjestelmän yleiset periaatteet. Samalla kurssilaiset ovat tietoisia yleisestä hyvästä liikennekäyttäytymisestä sekä tiedostavat muiden tiellä liikkujien oikeudet ja osaat toimia ennalta-arvattavasti eri tilanteissa. He ymmärtävät käsitteen ammattietiikka ja tiedostavat mitä se tarkoittaa liikenteenohjaajan työssä.

Sisältö ja läpikäytävät asiat

- Yleinen liikennekäyttäytyminen
- Liikenneturvallisuus ja siitä huolehtiminen
- Esimerkkinä toimiminen ja muiden huomioon ottaminen
- Erikoiskuljetusten liikenteenohjaajan ammattietiikka
- Liikenteenohjaajan moraaliset vastuut

3.1.4 Kuljetuslupa

Tavoite

Kurssilaiset tietävät millaisia erikoiskuljetuslupia on olemassa ja mitä ne oikeuttavat tekemään. He osaavat hakea kuljetuslupaa ja he ymmärtävät kuljetuslupaprosessin kulun sekä siihen vaikuttavat tekijät. Kurssilaiset ymmärtävät lupamääräykset ja niiden vaikutuksen omaan työhönsä. Kurssilaiset osaavat lukea kuljetuslupaa ja ymmärtävät lukemaansa. He osaavat tarkistaa luvan oikeellisuuden.

Sisältö ja läpikäytävät asiat

- Erilaiset kuljetusluvut ja niiden tarkoitus
- Erikoiskuljetuslupaprosessi
- Erikoiskuljetuslupamääräykset
- Erikoiskuljetusluvan lukeminen
- Luvan tekstien merkitys ja niiden tarkoitus
- Erikoiskuljetusluvan lukemisharjoitus

3.1.5 Erikoiskuljetusten lainsäädäntöä

Tavoite

Kurssilaisilla on käsitys erikoiskuljetusten liikenteenohjaukseen vaikuttavista laeista, niiden sisällöstä ja tarkoituksesta sekä tuntevat säädöshierarkian. Kurssilaiset osaavat etsiä laeista omaan työhönsä ja käsillä olevaan tilanteeseen vaikuttavat pykälät sekä soveltaa niitä käytännössä.

Sisältö ja läpikäytävät asiat

- Erikoiskuljetuksen liikenteenohjaukseen vaikuttava lainsäädäntö
- Kuljetusketjun vastuu erikoiskuljetuksissa
- Tieliikennelaki ja -asetus
- Liikenneministeriön päätös erikoiskuljetuksista
- Erikoiskuljetusten lupaehdot
- Lainsäädännön vaikutukset liikenteenohjaajan työhön

3.2 Erikoiskuljetusten liikenteenohjaus käytännössä

3.2.1 Erikoiskuljetuksen merkinnät

Tavoite

Kurssilaiset osaavat merkitä erikoiskuljetukset oikein. He ymmärtävät merkintöjen tarkoituksen sekä tietävät miten erimuotoisia ja eri materiaaleista valmistettuja esineitä voidaan merkitä oikein. Kurssilaiset tiedostavat merkintöjen vaikutuksen liikenneturvallisuuteen.

Sisältö ja läpikäytävät asiat

- Merkintävaatimukset
- Merkintöjen tarkoitus ja niiden näkyvyys tieliikenteessä
- Merkintäharjoituksia
- Merkintämateriaalit ja niiden hankinta

3.2.2 Liikenteenohjaajan varusteet ja varoitusauto

Tavoite

Kurssilaiset tietävät mitkä ovat lakisääteiset liikenteenohjaajan varusteet ja miten niitä käytetään oikein. He tietävät mitä edellytetään varoitusautolta ja millaisia varusteita varoitusautossa saa käyttää. Tämän lisäksi he ymmärtävät millaisia varusteita liikenteenohjaaja voi työssään tarvita

Sisältö ja läpikäytävät asiat

- Liikenteenohjaajan varusteet
- Varoitusauto
- Muut kuin lakisääteiset varusteet ja niiden käyttö
- Tutustuminen varoitusautoon ja liikenteenohjaajien varusteisiin käytännössä

3.2.3 Erikoiskuljetukseen valmistautuminen

Tavoite

Kurssilaiset ymmärtävät mitä asioita liikenteenohjaajan tulee ottaa huomioon ennakolta. Millaisia asioita hänen tulee osata kysyä tilausta vastaanottaessa ja miten he voivat ennalta valmistautua kyseiseen liikenteenohjaustehtävään. He osaavat ottaa selville reitin varrella olevat tietyöt, osaavat huomioida vallitsevat olosuhteet sekä osaavat suunnitella omaa toimintaansa näiden mukaan. Tämän lisäksi kurssilaiset tietävät miten toimia kuljetuksen lähtöpaikalla. He osaavat järjestää aloituspalaverin kuljetuksen kaikkien osapuolten kanssa sekä tietävät mitä asioita tulee ottaa aloituspalaverissa esille. He osaavat tarkastaa kuorman sekä tietävät miten toimia, jos kuorma ei vastaa luvassa esitettyjä mittoja. Kurssilaiset ymmärtävät suunnittelun merkityksen erikoiskuljetusten liikenteenohjauksen suorittamisessa.

Sisältö ja läpikäytävät asiat

- Tilauksen vastaanottaminen ja oikeat toimintatavat
- Liikenneviraston www -palveluiden käyttö
- Oman työn suunnitteleminen
- Erikoiskuljetuksen liikenteenohjauksen suunnittelussa huomioon otettavat asiat
- Aloituspalaverin järjestäminen
- Kuljetusluvan reittiin tutustuminen ja reittiselosteen lukeminen
- Kuorman tarkastaminen
- Liikenteenohjaajan välttämättömät välineet ja muut tarvikkeet

3.2.4 Liikenteen ohjaaminen

Tavoite

Kurssilaiset osaavat toimia erilaisissa liikenteenohjaustilanteissa. He osaavat ohjata liikennettä oikeilla menetelmillä ja välineillä turvallisesti. He ymmärtävät miten eri tilanteissa liikenteenohjaajien tulee sijoittua, miten varoitusauton tulee liikkua tiellä ja mitä muita asioita käytännön liikenteenohjauksessa tulee huomioida. He osaavat ottaa huomioon työssään yleisen liikenneturvallisuuden sekä oman työturvallisuutensa.

Sisältö ja läpikäytävät asiat

- Liikenteenohjaajan työturvallisuus ja sen parantaminen
- Työskentely erilaisissa olosuhteissa
- Liikenteen ohjaaminen
- Jalkautuminen ja tiellä liikkuminen
- Liikenteenohjaustilanteet
- Toiminta risteysalueilla
- Liikenteenohjausharjoituksia

3.2.5 Testi, palaute ja ohjeistus harjoittelua varten

Tavoite

Kurssilaiset suorittavat ensimmäisen osion sisältöalueisiin liittyvän testin, jonka tavoitteena on motivoida ja ohjata oppimisprosessia välivaiheen aikana. Testin oikeat vastaukset käydään läpi tämän osion aikana, jotta oikeat toimintatavat jäävät osion lopuksi mieleen. Kurssilaiset laativat palautteen ensimmäisen kahden osion koulutuksesta ja he saavat ohjeistuksen ja tehtävän välivaiheessa tapahtuvaa harjoittelua varten.

Sisältö ja läpikäytävät asiat

- Testi ensimmäisten kahden päivän sisällöistä
- Testin kysymysten pohdinta yhdessä kouluttajan kanssa
- Ensimmäisen osion palautteen keruu
- Ohjeistus ja tehtävän jako käytännön harjoittelua varten

3.3 Erikoiskuljetukset liikenteessä

3.3.1 Koulutuksen toisen osion avaus ja seurantojen purku

Tavoite

Kurssilaiset oppivat muiden kurssilaisten seurantojen kautta miten liikenteenohjausta eri tilanteissa voidaan suorittaa sekä tietävät mitä seuraavat kaksi päivää tuovat tullessaan.

Sisältö ja läpikäytävät asiat

- Seurantojen käsittelyä ja yleistä pohdintaa tehtävän avulla
- Kolmannen ja neljännen päivän ohjelman esittely
- Käytännön järjestelyiden esittely

3.3.2 Liikkuva erikoiskuljetus ja liikenteenohjaaja

Tavoite

Kurssilaiset tietävät miten kuljettajan ja erikoiskuljetusten liikenteenohjaajan välinen yhteistyö toimii, miten sitä voidaan kehittää ja mitkä tekijät ovat onnistuneen erikoiskuljetuksen takana. Kurssilaiset tuntevat kommunikaation merkityksen sekä osaavat kehittää omaa toimintaansa. Kurssilaiset ymmärtävät miten erikoiskuljetus ja varoitusautot liikkuvat tiellä, millaiset tekijät liikkumiseen vaikuttavat ja miten liikenteenohjaajan ja kuljettajan välinen yhteistyö tekee liikkumisesta helpompaa. Liikenteenohjaajaksi pyrkivät saavat myös peruskäsityksen erikoiskuljetusten kuljettamisesta. He ymmärtävät millaisia riskejä muulle tieliikenteelle erikoiskuljetuksen liikkuminen aiheuttaa ja miten he omalla toiminnallaan voivat näihin asioihin vaikuttaa.

Sisältö ja läpikäytävät asiat

- Kommunikaatio kuljettajan ja liikenteenohjaajan välillä
- Radiokommunikaatio kuljetuksen sisällä
- Yhteistyö ja sen parantaminen
- Oman toiminnan kehittäminen
- Erikoiskuljetuksen ajonopeus
- Ajoetäisyydet
- Varoitusautojen sijoittuminen ajoradalla
- Liikenteen ohjaaminen erikoiskuljetuksen ollessa liikkeellä
- Erikoiskuljetuksen kuljettaminen
- Kuinka yhteistyö helpottaa kaikkien työtä

3.3.3 Toiminta erityiskohteissa

Tavoite

Kurssilaiset tietävät mitä erityiskohteilla tarkoitetaan ja he saavat perusvalmiudet ja tiedon siitä miten toimia kohteissa, jotka poikkeavat normaalista erikoiskuljetusten liikkumisesta tiellä. Tällaisia kohteita ovat esimerkiksi satamat, tunnelit ja tasoristeykset.

Sisältö ja läpikäytävät asiat

- Erityiskohteiden esittely
- Toiminta erityiskohteissa
- Huomioitavat kohteet omalla toiminta-alueella

3.3.4 Erikoiskuljetusten mitat ja massat sekä kuormaus ja sidonta

Tavoite

Kurssilaiset ymmärtävät mitkä ovat kriittisiä mittoja erikoiskuljetusten kannalta sekä miten ja miksi kytkentäkatsastus tehdään. Kurssilaiset ymmärtävät kuormausmääräykset sekä tiedostavat miten erilaiset kappaleet tulee kuormata. Kurssilaiset tietävät jakamattoman kuorman käsitteen ja tuntevat peruseräperiaatteet kuorman sidonnasta.

Sisältö ja läpikäytävät asiat

- Erikoiskuljetusten mitat ja massat
- Kuormausperiaate
- Kuormausharjoituksia
- Sidonnat ja niitä koskevat määräykset
- Erilaisten kappaleiden sidonta
- Harjoituksia

3.3.5 Ulkomaiset kuljetukset, katsastukset ja kytkennät

Tavoite

Kurssilaiset osaavat toimia ulkomaisten erikoiskuljetusten kanssa. He osaavat ohjeistaa kuljettajaa ja tietävät katsastus- ja kytkentäkäytännöt, jotka koskevat sekä ulkomaisia että kotimaisia kuljetus- ja varoitustajoneuvoja.

Sisältö ja läpikäytävät asiat

- Ulkomaisten kuljetusten kanssa toimiminen
- Katsastus- ja kytkennät
- Euroopan talousalueen ulkopuoliset kuljetukset
- Kytkentäkaaviot

3.3.6 Erikoiskuljetusten valvonta

Tavoite

Kurssilaiset tietävät mitkä määräykset koskevat erikoiskuljetuskalustoa ja miten erikoiskuljetuksia valvotaan.

Sisältö ja läpikäytävät asiat

- Kuljetusten lainsäädännöstä
- Erikoiskuljetusten valvonta ja poliisiyhteistyö
- Kuljetuksissa havaittuja puutteita
- Erikoiskuljetuksen tarkastaminen tien päällä

3.4 Erikoiskuljetusten liikenteenohjaajan tarjoamat lisäpalvelut sekä kurssikoe

3.4.1 Erikoiskuljetusten liikenteen ohjaus ammattina

Tavoite

Kurssilaiset ymmärtävät mitä on ansaita elantonsa liikenteenohjaajana ja miten palveluyrittäjänä toimitaan. Osion käynyt ymmärtää perusteet palveluyrittäjänä toimimisesta ja millaisilla periaatteilla omia palveluitaan voi hinnoitella.

Sisältö ja läpikäytävät asiat

- Yrittäjänä toimiminen
- Lisäpalvelut ja niihin varustautuminen
- Hinnoittelu
- Vastuuvakuutus

3.4.2 Kertaus

Tavoite

Kertauksessa palautetaan jokaisen kurssilaisen mieliin erikoiskuljetusten liikenteenohjauksen peruseriaatteet ja tähdenetään erityisesti ensimmäisen ja toisen päivän sisältöjä.

Sisältö ja läpikäytävät asiat

- Lyhyitä kertauksia peruskurssin eri aihepiireistä
- Harjoitustehtäviä
- Itsearviointi
- Palautteen keruu

3.4.3 Palautteen kerääminen ja EKL-oikeuden hankkiminen

Tavoite

Erikoiskuljetusten liikenteenohjaajakoulutusta pyritään aktiivisesti kehittämään kursseilta kerättävän palautteen avulla. Kurssilaisille on varattu aikaa antaa kirjallinen palaute peruskurssista ja sen järjestelyistä. Tämän lisäksi osion tavoitteena on kerrata miten kurssilaisten tulee toimia, jotta he saavat EKL -oikeuden.

Sisältö

- Kurssipalautteen keruu
- EKL -oikeuden hankkimiseen ja ylläpitoon liittyvät toimenpiteet

3.4.4 Koe

Tavoite

Kurssilaisten ammattitaitoisuus ja soveltuvuus erikoiskuljetusten liikenteenohjaajaksi mitataan. Kokeen ensimmäinen osuus sisältää monivalintatehtäviä ja toinen osuus piirros- ja selitystehtäviä.

Sisältö

- Monivalintatehtävät (60 min)
- Piirros- ja selitystehtävä (1,5 h)

